

Aan de raad van de gemeente Dronten

Onderwerp: Septembercirculaire 2020

Geachte leden van de Raad,

In deze brief informeren wij u over de uitkomsten van de septembercirculaire 2020.

De septembercirculaire 2020 geeft zoals gebruikelijk een actueel beeld van de gemeentefondsuitkeringen voor 2020 en verder, gebaseerd op de Miljoenennota 2021 van het Rijk. Om medeoverheden tegemoet te komen in de financiële gevolgen van de coronacrisis heeft het Rijk met de medeoverheden (VNG, IPO, UvW) afspraken gemaakt over reële compensatie van gederfde inkomsten en extra uitgaven gerelateerd aan covid-19. Het compensatiepakket voor gemeenten is in deze circulaire opgenomen. Over de extra kosten en lagere opbrengsten wordt u binnenkort geïnformeerd middels de periodieke update inzake corona.

De afgelopen jaren hebben fluctuaties in het accres regelmatig onrust veroorzaakt. Het kabinet vindt het belangrijk in deze bijzondere tijd de schommelingen voor gemeenten te dempen; hoe stabielere de inkomsten, hoe minder verstoringen van het gemeentelijke begrotingsproces. In overleg met de VNG en het IPO is daarom besloten om het accres zoals gepresenteerd in de Voorjaarsnota 2020 te bevriezen voor de jaren 2020 en 2021.

In afwachting van het besluit over de te hanteren nieuwe verdeelsystematiek zijn ook de accresramingen vanaf 2022 gehandhaafd op de stand zoals opgenomen in de meicirculaire 2020. In deze circulaire vindt daarom geen (meerjarige) bijstelling van de accresen plaats.

Bijlage(n): --

Geactualiseerde meerjarenbegroting

De effecten en verwerking van de septembercirculaire 2020 leiden tot onderstaande geactualiseerde meerjarenbegroting:

Ontwikkeling begrotingssaldo				
(in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldo programmabegroting 2021	-6.073	-1.471	-396	586
waarvan incidenteel	-4.800	-1.742	-449	200
Structureel begrotingssaldo				
programmabegroting 2021	-1.273	271	53	386
Mutaties septembercirculaire 2020	317	533	743	949
waarvan incidenteel	-57	38	0	0
Effect op structureel begrotingssaldo	374	495	743	949
Begrotingssaldo na septembercirculaire 2020	-5.756	-938	347	1.535
waarvan incidenteel	-4.857	-1.704	-449	200
Structureel begrotingssaldo 2021 na septembercirculaire 2020	-899	766	796	1.335

In het vervolg van deze brief zal een analyse worden gemaakt van de verschillen tussen de mei- en de septembercirculaire 2020 en wat de effecten hiervan zijn op de meerjarenbegroting.

1. Analyse van de verschillen tussen de mei- en de septembercirculaire 2020

In de onderstaande tabel is het verloop tussen de mei- en de septembercirculaire 2020 weergegeven.

Beginstand (meicirculaire 2020)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(in € x 1.000)	61.987	63.181	63.398	63.718	64.096	64.895
Ontwikkelingen uitkeringsfactor:						
Nominale ontwikkeling septembercirculaire 2020			197	432	554	556
Plafond BTW-compensatiefonds	211					
Verlenging decentralisatieuitkering bevolkingsdaling		-23				
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor	27	-12	-39	-79	-40	-40
Totaal ontwikkeling uitkeringsfactor	238	-35	158	353	514	516
Ontwikkelingen uitkeringsbasis	1.044	1.073	1.003	1.058	1.106	1.135
Taakmutaties	8	-50	727	7	7	7
Mutaties WOZ-waarden	-278	-324	-327	-329	-332	-334
IU/DU/SU	218	43	11	11	11	0
Corona steunpakket	1.122	348				
Totaal verschil	2.352	1.055	1.572	1.100	1.306	1.324
Eindstand (septembercirculaire 2020)	64.339	64.236	64.970	64.818	65.402	66.219

Ontwikkelingen uitkeringsfactor

Nominale ontwikkeling septembercirculaire

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op trap af methode wordt het accres genoemd.

In de meicirculaire 2020 is aangekondigd dat de accressen voor de uitkeringsjaren 2020 en 2021 vast te klikken op het niveau dat toen is gepubliceerd. Dit als onderdeel van het compensatiepakket corona. Dat geeft rust en stabiliteit in een roerige tijd. Een mogelijke toe- of afname van de rijksuitgaven leidt in die jaren dus niet tot wijziging van het accres. Het is voor de fondsbeheerders aanleiding om evenmin bijstellingen van de accressen vanaf 2022 te publiceren.

BCF-plafond

Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW CompensatieFonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties van € 3,15 miljard. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen. Naar inschatting van het ministerie van Financiën declareren gemeenten in 2020 minder dan het plafond; een voorschot op de afrekening over 2020 is in deze circulaire opgenomen. De opgenomen stelpost van € 34.000 in de (meerjaren)begroting van de gemeente Dronten voor de jaren 2020 en verder laten we vervallen.

Verlenging decentralisatie uitkering bevolkingsdaling

In de meicirculaire 2020 is aangekondigd dat de huidige decentralisatie-uitkering Bevolkingsdaling vooruitlopend op de uitkomst van de evaluatie met één jaar wordt verlengd tot en met 2021. Om die reden zijn de benodigde middelen voor de decentralisatie-uitkering Bevolkingsdaling voor 2021 uit de algemene uitkering uitgenomen en toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering.

Ontwikkeling uitkeringsbasis

De basisgegevens van de maatstaven zijn geactualiseerd. Tevens is de uitkeringsbasis herzien. Voor 2020 tot en met 2025 leidt dit tot een fors hogere raming.

Zoals eerder vermeld is het accres vastgeklikt in de jaren 2020 en 2021, terwijl die in de meerjarenraming niet zijn bijgewerkt aan de nieuwe inflatiecijfers. De uitkeringsfactor tegen lopende prijzen blijft dus op dat onderdeel gelijk in deze septembercirculaire. Het budgettair voordeel zoals dat nu uit de circulaire kan (deels) worden terug gedraaid als straks de normeringsmethodiek weer 'aan' gezet wordt, omdat alsnog het accres daalt door lagere inflatie.

Taakmutaties

Met een taakmutatie wordt bedoeld een compensatie (positief of negatief) voor het uitvoeren van een nieuwe taak of het uitvoeren van een bestaande taak door een andere overheidslagen.

Er is een vijftal taakmutaties op het sociaal domein, te weten:

- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten tbv Jeugdzorg 2021;
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten tbv Wmo 2021;
- handhaving energielabel C kantoren 2020;
- waterschapsverkiezingen structureel vanaf 2020;
- jeugdhulp 2022, aanvulling extra middelen 2019-2021.

Een deel van deze compensaties en onttrekkingen verlopen budgettair neutraal door de aanpassing van de bijbehorende budgetten. In onderstaande tabel zijn de taakmutaties weergegeven die in de meicirculaire 2020 zijn opgenomen:

Taakmutaties	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>(in € x 1.000)</i>						
uitvoering SVB PGB trekkingsrechten Jeugdzorg 2021		-15				
uitvoering SVB PGB trekkingsrechten Wmo 2021		-42				
handhaving energielabel C kantoren	1					
Waterschapsverkiezingen	7	7	7	7	7	7
Jeugdhulp 2022, aanvulling extra middelen 2019-2021			720			
Totaal verschil	8	-50	727	7	7	7

Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten

In 2020 wordt eenmalig een uitname aan de algemene uitkering gedaan ter dekking van de hogere uitvoeringskosten van de SVB. Voor de gemeente Dronten gaat het om een bedrag van € 57.000. Voorgesteld wordt om deze ten laste van het begrotingssaldo te verwerken.

Handhaving energielabel C kantoren

In het Bouwbesluit is vastgelegd dat per 1 januari 2023 een kantoor energielabel C of beter moet hebben om nog als kantoor gebruikt te mogen worden. Deze wetgeving moet gehandhaafd worden. Het bevoegd gezag is de gemeente. Sira Consulting heeft de handhavingslasten in de periode 2020-2030 voor gemeenten berekend in het onderzoek 'Actualisatie handhavingslasten verplicht energielabel C voor kantoren' (april 2020). Dit betreft enkel de bijdrage voor 2020. Er vinden nog gesprekken plaats over de bijdrage vanaf 2021. Voorstel is om deze budgettair neutraal te verwerken.

Waterschapsverkiezingen

Op basis van het uitgevoerde onderzoek bij de waterschapsverkiezingen 2019 hebben de VNG en de Unie van Waterschappen (UvW) overeenstemming bereikt over een vergoeding voor de waterschapsverkiezingen 2023. Tevens zijn afspraken gemaakt over de wijze van indexering voor latere jaren. Voorstel is om deze budgettair neutraal te verwerken.

Jeugdhulp 2022, aanvulling extra middelen 2019-2021

Voor 2022 wordt eenmalig aanvullend € 720.000 toegevoegd aan de algemene uitkering voor het jeugdhulpbudget. Momenteel vindt onderzoek plaats naar de kosten die gemeenten maken voor jeugdhulp; uitkomst wordt verwacht eind dit jaar die zal dienen als input voor de komende kabinetsformatie. Intussen mogen gemeenten vanaf 2023 een structurele stelpost ramen op basis van de extra middelen 2019-2021. De gemeente Dronten heeft voor de extra middelen Jeugdhulp al een structurele stelpost opgenomen van € 682.000; deze wordt afgeraamd voor 2022 en blijft voor de jaren 2023 en verder in tact. Voorgesteld wordt om het verschil van € 38.000 voor het jaar 2022 ten gunste van het begrotingssaldo te verwerken.

Mutaties WOZ-waarden

De algemene uitkering wordt onder andere gevormd door maatstaven, waaronder een drietal negatieve inkomensmaatstaven zijnde de hoogte van de WOZ-waarden van de woningen (eigenaren) en niet-woningen (eigenaren en gebruikers) in de gemeente. De basisgegevens van deze maatstaven zijn geactualiseerd. Dit leidt tot eerder genoemd resultaat.

IU/DU/SU

Met betrekking tot de mutaties als gevolg van de integratie-, decentralisatie - en specifieke uitkeringen wordt voorgesteld om deze, met uitzondering van de Wsw, ten laste van het begrotingssaldo te laten komen. Het voorstel voor de Wsw is om deze budgettair neutraal te verwerken (2020: € 180.000) ten behoeve van de Gemeenschappelijke Regeling werkvoorzieningsschap Kampen en Dronten.

2. Effect van de septembercirculaire 2020 voor de begroting

In onderstaande tabel is een samenvatting gegeven van hoe de mutaties in de meicirculaire 2020 zijn verwerkt.

Effect septembercirculaire 2020 (in € x 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totale effect septembercirculaire 2020	2.352	1.055	1.572	1.100	1.306	1.324
waarvan budgettair neutraal	-1.348	-398	-18	-18	-18	-7
Correctie abonnementstarief Wmo	-305	-305	-305	-305	-305	-305
Correctie BCF-plafond	-34	-34	-34	-34	-34	-34
Correctie stelpost jeugd			-682			
Effect op begrotingssaldo	665	318	533	743	949	978
waarvan incidenteel	0	-57	38	0	0	0
Effect op structureel begrotingssaldo	665	375	495	743	949	978

Correctie abonnementstarief Wmo

In de voortgangsrapportage 2019 (pagina 26) is aangegeven dat het Rijk voor 2019 € 143 miljoen landelijk (aandeel gemeente Dronten € 305.000) zou compenseren voor de lagere inkomsten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief. De verwachting was dat dit voor 2020 en verder bij de septembercirculaire 2019 beschikbaar zou komen. Naar wat nu blijkt is dat geen juiste veronderstelling geweest en zat (en zit) de € 143 miljoen in 2019 al structureel opgenomen in de algemene uitkering.

Dit betekent dat de € 305.000 nog niet juist in de begroting 2020 en verder is verwerkt. Het voorstel is om deze correctie op het structurele saldo van de septembercirculaire nu alsnog budgetneutraal door te voeren.

De effecten uit de septembercirculaire zullen worden verwerkt in een door u nog vast te stellen begrotingswijziging in december conform voorgaand jaar.

3. ZBB

De ontwikkelingen en risico's die op de gemeente af komen, maken het ingezette proces van Zero Bases Begroten onverminderd noodzakelijk. Zoals ook aangegeven onder het kopje ontwikkeling uitkeringsbasis is het budgettair voordeel zoals dat nu uit de circulaire kan (deels) worden terug gedraaid als straks de normeringsmethodiek weer 'aan' gezet wordt, omdat alsnog het accres daalt door lagere inflatie.

4. Gemeenten gaan stevig onderhandelen met het Rijk

Tijdens de ALV van de VNG op 25 september 2020 is de motie aangenomen om snel structurele financiële oplossingen te bewerkstelligen voor gemeenten. De motie roept het bestuur van de VNG op om op de kortst mogelijke termijn met het kabinet in overleg te treden over structurele financiële armslag voor gemeenten. Daarnaast zijn er tijdelijke substantiële budgetten nodig voor de transformatie in de Jeugdzorg. Het bestuur wordt gevraagd acties uit te voeren indien het rijk de gemeenten onvoldoende tegemoet komt zoals het opschorten van overleggen met het rijk, voorbereiden van juridische acties over de opschalingskorting en het stoppen van uitvoeren van (nieuwe) taken.

De motie is in lijn met de inzet van het VNG-bestuur om te komen tot structurele financiële oplossingen voor de positie van gemeenten. Indien het Rijk gemeenten onvoldoende tegemoetkomt kan het nodig zijn om acties uit te voeren om duidelijk te maken dat de grens bereikt is. Daarvoor is het van belang dat daar breed steun voor is bij gemeenten en dat acties een logische timing kennen en bijdragen aan het versterken van de financiële positie van gemeenten.

Hoogachtend,

het college van Dronten

drs. T. van Lenthe
Secretaris

drs. J.P. Gebben
Burgemeester

